

SOOŚ narzędziem dla zachowania bioróżnorodności

ANITA KULIŚ

7-8.10.2015

ŚRODOWISKO
INFORMACJI

Teza

SOOŚ poddawane są projekty strategii, polityk czy planów, które tworzą ramy dla realizacji późniejszych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub w przypadku, jeśli realizacja postanowień dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

1. Czy na tym poziomie weryfikujemy **priorytety rozwoju gospodarczego** w odniesieniu do **kosztów społecznych** i **priorytetów ochrony środowiska** ?
2. Czy mechanizm ten pozwala na realizację **strategii zrównoważonego rozwoju kraju** uwzględniając **zachowanie bioróżnorodności**, jako warunku do prawidłowego **rozwoju środowiska naturalnego**, a tym samym **zachowania zdrowia i życia ludzi** ?
3. Czy SOOŚ jest więc **narzędziem planowania dalszego rozwoju**, spójności działań, do którego się odwołujemy przy realizacji przedsięwzięć i wydawania dla nich decyzji administracyjnych oraz przy wydatkowaniu środków na ich realizację ?

Zrównoważony rozwój

Co tym mówi dyrektywa SDOŚ ?

Wstęp:

„polityka wspólnotowa w dziedzinie środowiska ma przyczyniać się, między innymi, do **zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska, ochrony zdrowia ludzkiego oraz ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych** oraz że ma być oparta **na zasadzie ostrożności.**”

„wymogi ochrony środowiska mają być brane pod uwagę przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Wspólnoty, w szczególności **w celu wspierania stałego rozwoju.**”

„**Konwencja o różnorodności biologicznej** wymaga, aby Strony brały pod uwagę, **zależnie od możliwości i odpowiednio, ochronę i zrównoważone wykorzystywanie różnorodności biologicznej do stosownych sektorowych lub międzysektorowych planów i programów.**”

Co o tym mówi dyrektywa SDOŚ ?

„Przyjęcie procedur w zakresie postępowania w sprawie oceny wpływu na środowisko na poziomie planowania i programowania **powinno przynieść korzyści przedsiębiorcom, zapewniając bardziej spójne ramy działania** poprzez włączenie odpowiednich informacji dotyczących środowiska do procesu podejmowania decyzji. Włączenie szerszego zestawu czynników do procesu podejmowania decyzji powinno przyczynić się **do bardziej trwałych i skutecznych rozwiązań.**”

Co o tym mówi dyrektywa S00Ś ?

Art. 5.

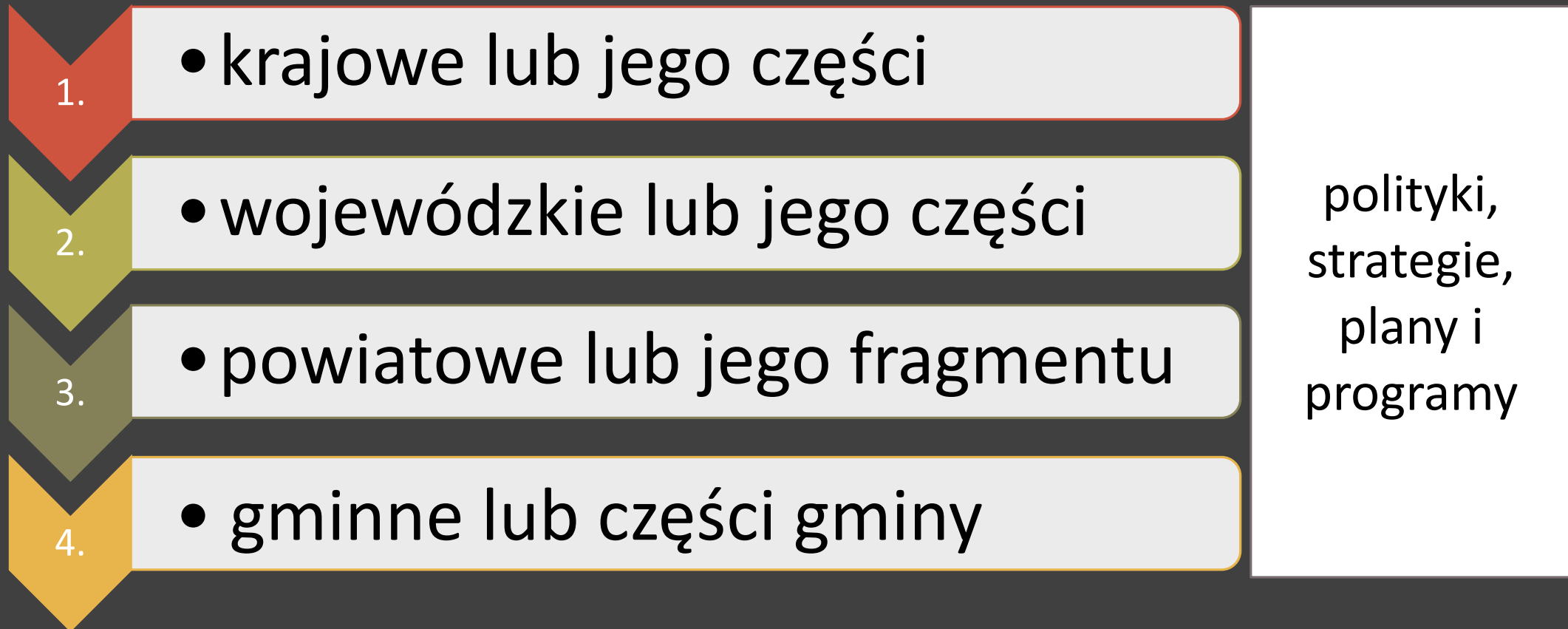
ust. 1. W przypadku gdy na mocy art. 3 ust. 1 wymagana jest ocena wpływu na środowisko, przygotowuje się sprawozdanie (*w Polsce jest to prognoza*), w którym zostanie **zidentyfikowany, opisany i oszacowany** potencjalny znaczący wpływ na środowisko wynikający z realizacji planu lub programu oraz **rozsądne rozwiązania alternatywne uwzględniające cele i geograficzny zasięg planu lub programu**. Informacje, które w tym celu mają być podane, są określone w załączniku I.

ust. 2. Sprawozdanie dotyczące środowiska, przygotowane zgodnie z ust. 1, **zawiera informacje, które mogą być racjonalnie wymagane**, z uwzględnieniem obecnego stanu wiedzy i metod oceny, **zawartości i poziomu szczegółowości planu lub programu, jego stadium w procesie podejmowania decyzji oraz zakresu, w jakim niektóre sprawy mogą zostać właściwiej ocenione na różnych etapach tego procesu, w celu uniknięcia powielania oceny**.

Co o tym mówi dyrektywa SDOŚ ?

ust. 3. **Odpowiednie dostępne informacje** na temat wpływu na środowisko, **wynikającego z planów i programów, oraz otrzymane na innych poziomach procesu decyzyjnego lub poprzez inne prawodawstwo wspólnotowe** mogą być wykorzystywane do dostarczenia informacji określonych w załączniku I.

Hierarchia dokumentów strategicznych

Zawartość prognozy

odpowiednio identyfikuje, opisuje i oszacowuje (wskazuje ryzyka)

potencjalny znaczący wpływ na **różnorodność biologiczną** obejmujący wtórny, skumulowany, synergistyczny, krótko-, średnio- i długoterminowy, stały i tymczasowy, pozytywny i negatywny

„Różnorodność biologiczna to termin, którym posługujemy się, aby oddać całe **bogactwo świata przyrody**. Składają się na nie zwierzęta, rośliny, ich siedliska oraz geny.”*

*http://ec.europa.eu/environment/basics/natural-capital/biodiversity/index_pl.htm

Zawartość prognozy

Załącznik I: Informacje, które mają być dostarczone na mocy art. 5 ust. 1, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 2 i 3, są następujące (wybór):

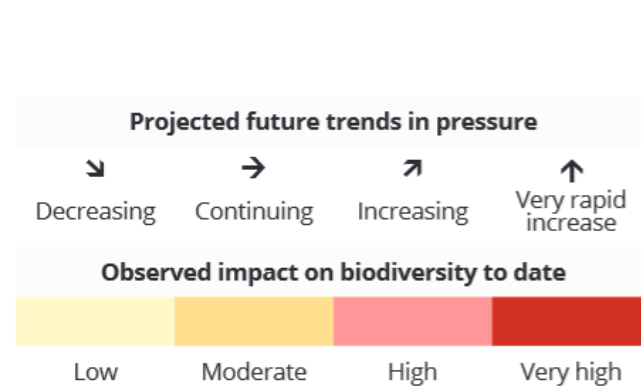
e) **cele ochrony środowiska**, ustanowione na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym lub Państwa Członkowskiego, **istotne z punktu widzenia planu lub programu**, oraz sposób, w jaki te cele i inne aspekty środowiskowe zostały uwzględnione w trakcie jego przygotowywania;

f) **potencjalny znaczący wpływ na środowisko**, w tym w odniesieniu do kwestii **różnorodności biologicznej**, populacji, zdrowia ludzkiego, **fauny, flory, powierzchni ziemi, wody, powietrza, czynników klimatycznych**, dóbr materialnych, dziedzictwa kulturowego obejmującego dziedzictwo architektoniczne i archeologiczne, **krajobrazu oraz wzajemne powiązania między powyższymi czynnikami**;

Co wpływa na bioróżnorodność i jak ?

Ecosystems under pressure

Some major pressures on ecosystems are decreasing (e.g. atmospheric deposition of sulphur). However, other threats to ecosystems and their services persist and many pressures are increasing.

Trends in pressures on ecosystems

Ecosystem type	Habitat change	Climate change	Over-exploitation	Invasive species	Pollution and nutrient enrichment
Urban	↗	↑	↗	↗	↑
Cropland	↗	↑	↗	↗	↑
Grassland	↗	↑	↗	↗	↑
Woodland and forest	↘	↑	→	→	↗
Heathland, shrub and sparsely vegetated land	→	↑	→	↗	↗
Wetlands	→	↑	→	↗	↘
Freshwater (rivers and lakes)	→	↑	→	↗	↘
Marine (transitional and marine waters, combined)*	↗	↑	→	↗	→

* NB: results for marine ecosystem adjusted 09.07.2015

Bioróżnorodność a SOOŚ

Formy ochrony przyrody	Poziom SOOŚ
Parki narodowe	Dokumenty krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne lub ich części
Rezerваты przyrody	
Obszary Natura 2000	
Parki krajobrazowe	
Obszary chronionego krajobrazu	
Pomniki przyrody	ew. powiatowe i dla ich części oraz gminne i dla ich części o ile znamy położenie przedsięwzięć
Stanowiska dokumentacyjne	
Użytki ekologiczne	
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	
Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów	ew. gminne i dla części gminy o ile znamy położenie przedsięwzięć / działań i dysponujemy inwentaryzacją przyrodniczą – np. dla lasów

Bioróżnorodność a SOOŚ

1. Przesłanki do derogacji z art. 6(4) dyrektywy siedliskowej / art. 34 ustawy o ochronie przyrody)

„Projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 lub 47, nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.” – art. 55 ust 2 ustawy OOŚ

Bioróżnorodność a SOOŚ

2. Przesłanki do derogacji z art. 4(7) RDW / art. 38j ustawy prawo wodne)

Wyznaczanie jednolitych części wód powierzchniowych jako sztucznych lub silnie zmienionych, (...), ustalanie mniej rygorystycznych celów środowiskowych, (...), dopuszczanie czasowego pogorszenia stanu jednolitych części wód, (...), **oraz stosowanie przepisów, o których mowa w art. 38j, nie może trwale uniemożliwiać ani zagrażać realizacji:**

1) celów środowiskowych ustalonych dla innych jednolitych części wód w granicach tego samego dorzecza;

2) wymogów dotyczących ochrony środowiska wynikających z odrębnych przepisów – [link do Natury 2000](#) i innych przepisów np. dotyczących kąpielisk, wody pitnej

Dane do S00Ś

<http://geoserwis.gdos.gov.pl/> - granice obszarów chronionych, mapy pokrycia tereny - Corine Land Cover (CLC)

<http://natura2000.gdos.gov.pl/> - sdf, mapy, poradniki

Strony internetowe i BIPy i wnioski o udostępnianie informacji o środowisku – plany ochrony, plany zadań ochronnych, zarządzenia i uchwały ustanawiające formy ochrony przyrody (RDOŚ, gminy, inne)

Kluczowe aspekty

1. Procedura określenia zakresu prognozy – uwzględniająca:

- a) zawartość i poziom szczegółowości planu lub programu,
- b) jego stadium w procesie podejmowania decyzji oraz
- c) zakresu, w jakim niektóre sprawy mogą zostać właściwiej ocenione na różnych etapach tego procesu, w celu uniknięcia powielania oceny.

2. Ocena spójna metodologicznie: poziomy odniesienia, szczegółowość analiz

3. Szacowanie ryzyka dla środowiska, sposobów i środków jego zmniejszania - ramy dla późniejszych ocen strategicznych (następstwo dokumentów) i przedsięwzięć

4. Przesłanki do derogacji, monitoring, udział społeczeństwa w odpracowaniu dokumentów strategicznych

dziękuję
